

Prikaz 40.obljetnice MH-ogranak Bjelovar_Jugoslavenske žrtve BBŽ

Fotografije s predstavljanja: franjo.talan1@vz.t-com.hr

Cijelovoti osvrt na knjigu*

Zdravko Ivković, Josip Vusić, Anita Blažeković:

Jugoslavensko nasilje i prešućivane žrtve 2. svjetskog rata i poraća s područja današnje Bjelovarsko-bilogorske županije (MH – ogranak Bjelovar, rujan 2010.)

* na predstavljanju u Bjelovaru 28.siječnja 2011. korišten je dio teksta uz slikovne prikaze (Damir Borovčak)

Damir Borovčak

Utvrđivanje istine o srpskim i komunističkim zločinima u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji

Knjiga enciklopedijskog sadržaja i opsega, troje autora, Zdravka Ivkovića, Josipa Vusića i Anite Blažeković *Jugoslavensko nasilje i prešućivane žrtve 2. svjetskog rata i poraća s područja današnje Bjelovarsko-bilogorske županije* u izdanju Matice hrvatske – ogranak Bjelovar (Bjelovar, rujan 2010.) povijesno je djelo od tisuću stranica. Autori su na utvrđivanju istine o srpskim i komunističkim zločinima istraživački radili više godina. Knjiga izlazi u prigodi obilježavanja 40. obljetnice Matice hrvatske u Bjelovaru.

U dvanaest poglavlja autori polaze od uzroka – početka zločina, koji sežu u vrijeme stvaranja Kraljevine Jugoslavije. Slijedi nastavak tijekom ratnih zbivanja od 1941.-1945. i po završetku rata, u vremenu komunističke Jugoslavije na današnjem području Bjelovarsko-bilogorske županije (dalje BBŽ). Glavni sadržaj knjige čine popisi prešućivanih žrtava po gradovima i općinama te stradanje crkve na području BBŽ. Autori su istraživanjem arhivske građe također pronašli i prešućene žrtve stradale na području BBŽ s prebivalištem izvan županije, zatim slijede prešućivane žrtve 2. svjetskog rata i poraća iz susjednih i ostalih država, kao i žrtve nepoznatog posljednjeg prebivališta, zatim popis poginulih hrvatskih vojnika za koje nisu pronađeni osobni podaci te prešućivane žrtve iz ostalih dijelova RH i BiH koje su zabilježene iako nisu poginule na području BBŽ niti su tamo imale prebivalište. Konačno slijedi i popis pokopanih na ratnom groblju u Bjelovaru za vrijeme II. svj. rata, jer je bjelovarsko groblje, kao i sva ratna groblja širom Republike Hrvatske prekopano po *Službenoj naredbi uništavanja hrvatskih vojničkih groblja, broj 2.811/45 od 6. srpnja 1945.* i[1], koju je potpisao tadašnji ministar unutrašnjih poslova FDH Vicko Krstulović.

Knjiga *Jugoslavensko nasilje i prešućivane žrtve 2. svjetskog rata i poraća s područja današnje Bjelovarsko-bilogorske županije* ukazuje na početak srpskog terora i zločina u staroj Jugoslaviji, te pojavu četničkih udruženja na području BBŽ, koji su slijedom uzroka i posljedica te zbog cijelokupne istine izuzetno bitni podaci o progonu Hrvata ali i svih nesrba. Prvi dokument velikosrpske hegemonije je knjižica Ilije Garašanina „*Načertanije*“ (hrv. = *Nacrt*) izdana 1844.g.ii[2] Taj program tadašnje nacionalne srpske politike ujedno je prvi politički program Velike Srbije. Slijedi prijetnja Nikole Stojanovića u članku "Srbi i Hrvati" 1902. g., kako Hrvati moraju potpuno nestati, jer je to "evolucijski neizbježno", a članak sadrži i poznatu poruku "... do istrage naše ili vaše". Iz beogradskog *Srpskog književnog glasnika* članak je odmah i u cijelosti pretiskan u Zagrebu u glasilu *Srbobran*, Srpske samostalne stranke, zbog čega su u Zagrebu izbile velike demonstracije. Tim povodom 1902. g. prvi puta javno je nastupio Stjepan Radić s porukom: "Dignimo se svi kao jedan, ne dajmo posla, zarade, ni zaslužbe, ni jednome Srbinu! Ne stidimo se toga, oni nas odavno pljuskaju, a mi smo ih podupirali; sad su digli nož protiv nas - udarite po toj sramotnoj bratoubilačkoj ruci! Poduprite svoje Hrvate - svoj k svomu". Nažalost Hrvati su 1915.g. u Jugoslavenski odbor prihvatili čak i autora tog članka Nikolu Stojanovića.iii[3] Dogodio se još jedan prosvjed u Zagrebu 5. prosinca 1918. na Trgu bana Jelačića. *Prosinačke žrtve* označavaju početak krvavog gušenja slobode hrvatskog naroda zbog nemogućnosti narodnog odlučivanja. Nad nenaoružanim pripadnicima 25. i 53. domobranske pukovnije koji su prosvjedovali protiv uvlačenja Hrvatske u južnoslavensku državu bez pristanka hrvatskog naroda, učinjen je pokolj, iako je taj prosvjed bio odgovor na proslavu ujedinjenja, koju su predhodno organizirali malobrojni jugounitaristi. Prema službenim izvješću 5. prosinca 1918. na Trgu bana Jelačića ubijeno je 13, a ranjeno 17 ljudi.

Žrtve imaju zajednički grob na zagrebačkom Mirogoju, a Zagrepčani su 2003.g. dobili ploču na Trgu bana Jelačića s cenzuriranim tekstom SDP-ove zagrebačke vlasti, koji ne spominje uzroke i posljedice zločina, broj žrtava, a ni počinitelje. Razloge pobune sami vojnici su ovako objasnili: "Naša je namjera bila proglašiti slobodnu hrvatsku republiku. Uz to se putem izražavalo veliko narodno ogorčenje protiv Srba povicima: *"Dolje srpska dinastija! Dolje kralj Petar! Dolje srpski militarizam!"* Pokolj hrvatskih prosvjednika protiv uspostave Jugoslavije naredio je Dr. Grga Budislav Angjelinović, koji je poslije izjavio: *"Po svojoj dužnosti smatrao sam da treba prvi da počnem i ja se tim krvavim rukama ponosim"*. Angjelinović je svjesno želio proliti krv da bi se u Beogradu mogao hvaliti kako je on umirio Zagreb. Zato je bio i nagrađen kasnijim dobro plaćenim dužnostima u Kraljevini SHS. Zbog političkih posljedica i suvremene istine, treba spomenuti da je Dr. Grga Budislav Angjelinović brat od djeda političarke Vesne Pusić i Zorana Pusića šefa Udruge za ljudska prava.^{iv[4]} Jednog od onih Srba u Hrvatskoj koji su pretiskali Stojanovićeve teze u Zagrebu, Svetozara Pribičevića, ideologa "batinaške politike" u Hrvatskoj, Radić je 1927. prihvatio kao koalicijskog partnera!

Atentat u Beogradskoj skupštini

Godinu dana kasnije hrvatski zastupnici Pavle Radić i Đuro Basariček ubijeni su u Skupštini u Beogradu, Ivan Pernar i Ivan Grandža teško ranjeni, a od posljedica atentata Stjepan Radić umro je u Zagrebu.v[5] Te se istine nedovoljno ističu danas u slobodnoj Hrvatskoj, kao presudni događaji velikosrpskih agresija na Hrvate.

A kako se velikosrpska politika pokazala u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji? Pobuna seljaka u Velikom Trojstvu uslijedila je u proljeće 1920. zbog gospodarskog iskorištavanja hrvatskih seljaka od strane beogradskih vlasti. Ukinute su slobodne otkupne tržišne cijene stoke i prehrambenih namjernica, nametnute su cijene za otpremu stoke u Srbiju, pa su seljaci shvatili da ih se pljačka. U sukobima sa srpskim žandarima smrtno je stradalo troje seljaka, petero teško ranjeno, a uhićeno 109 seljaka. U jesen 3. rujna 1920. u Velikom Grđevcu nova pobuna i nove žrtve. Ubijeno je opet troje seljaka, a isti dan u Čazmi izbija sukob sa žandarima i gine još dvoje seljaka. U Bjelovaru se već 1924.g. utemeljuje Udruženje četnika. Kao odbrana od velikosrpsva pokreće se ustaški pokret krajem 1928. u Zagrebu, a službeno je osnovan 7. siječnja 1929. u Italiji. Udruženje četnika jača i širi se po BBŽ te djeluje slobodno i organizirano do pred 2. svjetski rat.

Ubojstva Hrvata i nesrba
u BBŽ ukupno
20 seljaka
do travnja 1941.

U Bjelovaru se **1924.** utemeljuje
Udruženje četnika.

Ustaški pokret pokreće se krajem 1928. u
Zagrebu. Službeno je osnovan

7. siječnja 1929. u Italiji.

Slijede pojedinačna okrutna ubojstva Hrvata i nesrba u bjelovarskom kraju, ukupno 20 seljaka do travnja 1941. Karakterističan je primjer sprege četništva i kasnijih komunističkih sudova. Uočljivo je to na primjeru žrtve Johana Johsinga, rođenog 28. kolovoza 1919. u V.Pisanici, sina Josipa i majke Jane, rođ. Blum. Johan je bio po nacionalnosti Nijemac, rimokatolik, neoženjen, poljodjelac, 18-godišnji mladić. Srbin (četnik) Drobnjak ga je 7. studenoga 1937. zaustavio na cesti u selu Velika Pisanica i rekao mu: „Zaklati ću te!“ Nakon te prijetnje, izvadio je nož i na sred ceste zaklao Johana. Na sudu nije osuđen, a njegov odvjetnik je tada rekao: „Eto što vam je dala vaša HSS“. Johanov djed Josip i otac također Josip, sreli su Drobnjaka 1941. On je i njih napao nožem, a oni su ga tada pretukli. Nisu ga ubili! Međutim 1945. obojica su zbog toga dobili po 25 godina zatvora. Izjavu o ovom događaju dao je Ivan Johsing iz Velike Pisanice 7. studenog 1997.vi[6]

Od svih poglavlja u knjizi središnje mjesto pripada posebnim povijesnim događajima kada se početkom mjeseca travnja 1941. u Bjelovaru i okolici započinje širiti krvavo kolo 2. svjetskog rata. Potrebno je naglasiti da krvave događaje nisu ni započeli ni počinili Hrvati. U knjizi je detaljno opisan Bjelovarski ustanak i Travanjski rat. Objavom sjećanja Leopolda Supančića od 31. siječnja 1997.vii[7], jednog od vođa Bjelovarskog ustanka, povjesno su utvrđeni događaji prije i poslije 8. travnja 1941. kada je u Bjelovaru proglašena hrvatska država. Dogodilo se to bez pomoći nacista i fašista, voljom i samoorganiziranom obranom hrvatskog naroda u Bjelovaru i okolici.

U Bjelovaru je 8. travnja 1941. proglašena Hrvatska država

Gradonačelnik Bjelovara dr. Julije Makanec

Drugi svjetski rat na prostoru tadašnje Kraljevine Jugoslavije započinje 6. travnja 1941. Na položaju u okolini Bjelovara nalazi se i 108. pričuvni puk vojske Kraljevine Jugoslavije čijim se vojnicima Hrvatima uskraćuje dodjela streljiva uoči mogućih ratnih djelovanja. To dovodi do pobune u 108. puku. Začudo, pobunjenici ne ubijaju nikoga protiv kojih su se pobunili. Dolaze pred Bjelovar u rano jutro 8. travnja 1941. i šalju svoju izvidnicu u grad koju iz zasjede srpski žandari napadaju i pri tom su ubijena 2 vojnika Hrvata, Ivan Haniš i Milan Devčić, dok su trojica ranjena. Taj događaj presudan je za početak 2. svjetskog rata, ne samo u bjelovarskom kraju, nego i šire. Prolila se prva i to hrvatska krv zbog sulude velikosrpske politike prema Hrvatima. Zbog tih ubojstava istog dana u Bjelovaru dolazi do ustanka. Srušena je jugoslavenska vlast i poslije podne proglašena hrvatska država. S balkona Gradskog poglavarstva Hrvatsku državu proglasio je gradonačelnik Bjelovara dr. Julije Makanec. To se dogodilo dva dana prije nego je proglašena NDH u Zagrebu. Jedan dio srpskih oficira i podoficira uspio je izbjeći zarobljavanje i u dosluhu s četnicima nastavljaju ubijati Hrvate. Već drugi dan 9. travnja 1941. na prilazima Bjelovara, padaju prve žrtve proglašenja hrvatskog suvereniteta. Tog dana ukupno šestero Hrvata gine od srpskih oficira, vojske i četnika. Bjelovar je u to vrijeme raspada stare Jugoslavije bio dobro organiziran grad, branjen 108. pukovnijom i pod nadzorom 40. dopunske pukovnije.

**Na Veliki četvrtak
10. travnja 1941.
u Donjim Mostima
dogodio se
prvi ratni zločin
u Drugom svjetskom ratu
nad
hrvatskim civilima!**

Vrhunac zločina dogodio se u selu Donji Mosti 10. travnja 1941. u prijedopodnevним satima, koji su počinili Srbi, okrutno ubijajući 11 golorukih hrvatskih seljaka. Zločin se dogodio nekoliko sati ranije nego je u Zagrebu proglašena NDH u poslijepodnevним satima. Dakle, prvi zločin nad civilima u Drugom svjetskom ratu na području Jugoslavije dogodio se nad hrvatskim seljacima, a počinili su ga pripadnici 2. četničkog puka „Car Dušan Silni“ okrutno i krvavo se izživjavajući nad 11-tero nedužnih seljaka.

**Popis prvih civilnih
ratnih žrtava u
Drugom svjetskom
ratu u Hrvatskoj
stradalih od srbo-
četnika nalazi se u
Donjim Mostima!**

Žrtvama je podignut spomenik te svečano otkriven 8. travnja 2006.g. posebnim zalaganjem jednog od autora ove knjige, predsjednika Matice hrvatske – ogranak Bjelovar dipl. oec. Zdravka Ivkovića, uz pomoć njemu vjernih suradnika. Prvi ratni zločin u Drugom svjetskom ratu počinjen je 10. travnja 1941., od srbo-četnika nad hrvatskim seljacima u Donjim Mostima, a dogodio se prije ikakve pojave fašizma u Hrvatskoj, prije ikakvih partizanskih ustanaka, prije ikakve uspostave logora, napr. Jasenovca i drugih kasnijih povijesnih podmetanja.

S istinom o Bjelovarskom ustanku i srbo-četničkom pokolju hrvatskih civila u Donjim Mostima, temeljito se mijenja lažni srbo-komunistički prikaz početka 2. svjetskog rata. Na spomeniku u Donjim Mostima nalazi se ukupno 75 imena žrtava iz vremena 2. svjetskog rata, a s njima je i njihov župnik Viktor Müller kojeg su u ožujku 1945. odveli pripadnici OZN-e te ubili na nepoznatom mjestu. Do kraja mjeseca travnja 1941. na području BBŽ stradale su ukupno 33 hrvatske žrtve od srbočetnika.

Nažalost, s istinom iz Donjih Mosti ne žele se suočiti današnji političari, posebno ne oni na vlasti.viii[8] Utvrđena je povijesna činjenica da su Srbi prvi započeli zločine nad hrvatskim seljacima, prije proglašenja NDH, odnosno prvi započeli zločine nad civilima u 2. svjetskom ratu. To je najvažnija povijesna činjenica o početku Drugog svjetskog rata na tlu Hrvatske, koja ruši lažne srpske mitove i podvale o hrvatskom narodu. S tom istinom treba upoznati cijeli svijet. Ova je knjiga stoga izuzetno značajna. Može se zaključiti kako lokalna bjelovarska vlast, županijska, gradska i općinska, podržava i pomaže očuvati sjećanje na spomenute događaje. Međutim, kao da postoje dvije Hrvatske. Vlast na državnoj razini ne pridaje Bjelovarskom ustanku i Travanjskom ratu 1941. nikakvu pozornost. Vrijeme je da vlast na državnoj razini prihvati istinu o uzrocima i posljedicama u Drugom svjetskom ratu, koji su se dogodili na području Bjelovarsko-bilogorske županije, jer su isti imali i još uvijek imaju dalekosežne posljedice. Hrvatska vlast dužna je te povijesne činjenice objaviti i ukazati na njih u međunarodnim odnosima kao istiniti slijed uzroka i posljedica srpskih nasrtaja na Hrvate.

Zašto se
hrvatski mediji
i
hrvatski
političari
ne žele suočiti
s istinom iz
Donjih Mosti?

Knjiga *Jugoslavensko nasilje i prešućivane žrtve 2. svjetskog rata i poraća s područja današnje Bjelovarsko-bilogorske županije* prepuna je povijesnih dokumenata. Kad je riječ o komunističkim zločinima dokumenti ukazuju na početak zločina u Drugom svjetskom ratu od 1941. - 1945. i nastavak po okončanju rata, ukazuju na nedužne žrtve, na izmišljenu krivnju bez dokaza, na osuđenike bez suđenja, a ako se i sudilo bila je to samo farsa bez mogućnosti priziva. Teško su stradavali seljaci hrvatske, mađarske, njemačke i češke nacionalnosti, koji su od partizana morali trpjeti otimačine, a ako su se suprotstavili bili su likvidirani. Krajem rata konfiskacije cijelih imanja bile su redovite, uz masovna proglašenja narodnih neprijatelja.

Kotarski narodni odbor Grubišno Polje
 Upravni odjel
 Broj: 6245/1945.-

Grubišno Polje, dne 12.IX.1945.-

Predmet: Ratnih zločinaca popis.

NAKODNI KOTARSKI SUD

GRUBIŠNO POLJE

DANA 14/9/1945.

Kotarskom narodnom sudu

Grubišno Polje

Prema članu 26 zakona o konfiskaciji, predlaže se naslovu popis ratnih zločinaca za selo Lončarica:

- 1) Kuzmoš Janoš, pobjegao u Mađjarsku, posjeduje 1 jut. zemlje,
- 2) Vendika Arvoj, pobjegao u Mađjarsku, posjeduje kuću i 18 jut. zemlje,
- 3) Arvaj Ivan, pobjegao u Mađjarsku, posjeduje kuću i 12 jut. zemlje,
- 4) Sabo Djula, pobjegao u Mađjarsku posjeduje kuću i 15 jut. zemlje,
- 5) Horvat Imbra, pobjegao u Mađjarsku, kuću i 5 jutara zemlje, posjeduje,
- 6) Drvenkar Ana, pobjegla, posjeduje kuću i 1 jut. zemlje,
- 7) Sabol Stjepan, pobjegao u Mađjarsku, posjeduje kuću i 5 jut. zemlje,
- 8) Šoš Josip, pobjegao u Mađjarsku, posjeduje kuću i 4 jut. zemlje,
- 9) Madjar Djula, pobjegao u Mađjarsku, posjeduje kuću i 4 jut. zemlje,
- 10) Vezmarović Franjo, poginuo, posjeduje kuću i 12 jut. zemlje,
- 11) Ingula Janko, pobjegao u Mađjarsku, posjeduje kuću i 6 jut. zemlje,
- 12) Ingule Antun, pobjego, posjeduje kuću i 6 jut. zemlje,
- 13) Kiš Nemeš Stjepan, pobjegao u Mađjarsku, posjeduje kuću i 18 jut. zemlje,
- 14) Pustaš Stjepan, pobjegao u Mađjarsku, posjeduje kuću i 9 jut. zemlje,
- 15) Pajo Jazi, pobjegao u Mađjarsku, posjeduje kuću i 4 jut. zemlje,
- 16) Pajo Ivan, pobjegao u Mađjarsku, posjeduje kuću i 4 jut. zemlje,
- 17) Tišljar Franjo, pobjegao u Mađjarsku, posjeduje kuću i 15 jut. zemlje,
- 18) Horvat Stjepan, pobjegao u Mađjarsku, posjeduje kuću i 18 jut. zemlje,
- 19) Gazda Stjepan, pobjegao u Mađjarsku, posjeduje kuću i 5 jut. zemlje.

Za T. Domštinu!

Prošelnik:

Predjenik:

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

KOTARSKOM NARODNOM SUDU
 GAREŠNICA

Broj: 248
 Dana: 7. IX. 1945.

IZVADAK IZ PRESUDA
 LEVADARSKA

Niže navedeni suženi su kako slijedi:

1. IVANUJKA STJEPAN, sin Josipa i Mare rpdj. Srbiš, sa posljednjim boravištem u Mala Mlinaka kotar Garešnica, posjednik kuće i 2 jutra zemlje, presuđen broj 248/45 od 19.V. 1945 na 80. god. robije trajan gubitak građanskog časti i konfiskacija njegovog dijela imovine.
2. STABOVIĆ IVAN, sin Valenta i Ana rođj. Česak, rođj. 1919 u selu Kaniška 1va kotar Garešnica, gdje i živi, posjednik sa ocem 16 jutara zemlje i kuće presuđen sud broj 140/45 od 7.III. 1945 na smrt trajan gubitak časti i konfiskacija njegove imovine.
3. MANDIĆ JOŽO, sin Jandre i Mare rođj. Mstačić, star 45 god. presuđen sud broj 74/45 od 9.II. 1945 proglašen je narodnim neprijateljem, a njegova imovina imade se konfiscirati.

Gornje presude su pravonočne i izvršne, te se na osnovu ovog izvotka imade izvršiti konfiskacije uz ograničenje čl. 6 Zakona o konfiskaciji.

Sudsko vijeće: *[Signature]*
 Predsjednik: *[Signature]*

Sekretar: *[Signature]*
 Dostavljeno:

1. Kotarskom narodnom sudu Garešnica
2. Okružnoj upravi narodnih dobara Bjelovar
3. Javnom tužitelju za okrug Bjelovar
4. Mjesnim NO.-ima preko kotarskog NO.-a Garešnica

[Handwritten notes and signatures at the bottom of the page]

Ime	Adresa	Godina rođenja	Presuda
Paul Johan	Konfiskacija	8-633/45	
Fritman Jank	-	8-631/45	
Paul Georg	-	8-631/45	
Flaji Jank	-	8-616/45	
Paul Jank	-	8-617/45	
Paul Matja	-	8-618/45	
Flaji Johan	-	8-620/45	
Paul Sebastjan	-	8-621/45	
Paul Johan	-	8-624/45	
Paul Klau	-	8-625/45	
Paul Jank	-	8-626/45	
Paula Franjo	-	8-627/45	
Fritman Jank	-	8-628/45	
Fritman Jank	-	8-629/45	
Fritman Jank	-	8-630/45	
Fritman Jank	-	8-631/45	
Fritman Jank	-	8-632/45	
Fritman Jank	-	8-633/45	
Fritman Jank	-	8-634/45	
Fritman Jank	-	8-635/45	
Fritman Jank	-	8-636/45	
Fritman Jank	-	8-637/45	
Fritman Jank	-	8-638/45	
Fritman Jank	-	8-639/45	
Fritman Jank	-	8-640/45	

Dokumenti u knjizi to nedvosmisleno dokazuju. Hrvatski su seljaci stradavali tijekom 2. svjetskog rata, zbog „odbijanja suradnje“ s tzv. antifašistima te su bili kažnjavani smrću. Mnoga su sela na taj način posve nestala. Zločine potvrđuju dokumenti samih zločinaca. Potvrda Kotarskog narodnog odbora Grubišno Polje od 11. rujna 1945. navodi imena devetero seljaka iz sela Cremušina, strijeljanih „bez sudske odluke kao ratni zločinci“ već 1942.g. Imovina im je konficirana.

Kotarski narodni odbor Grubišno Polje
 Upravni odjel
 Broj: 6245 / 1945.-

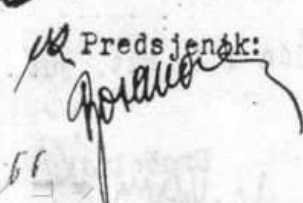
Grubišno Polje, dne 11. IX. 1945.-
 NARODNI KOTARSKI SUD
 GRUBIŠNO POLJE
 BROJ: K 22 / 5

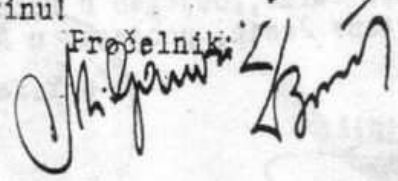
Predmet: Ratnih zločinaca popis.

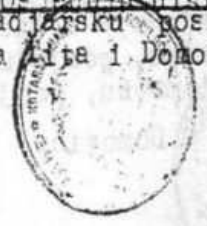
Narodnom kotarskom sudu, DANA: 14. 10. 1945.
 Grubišno Polje

Prema članu 28 zakona o konfiskacijama predlaže se popis ratnih zločinaca iz sela Cremušina:

- 1/ ~~Predragović Rok, streljan, posjeduje kuću 13, jut. 800 hv.~~
- 2/ ~~Predragović Ivan, streljan, neposjeduje ništa~~
- 3/ ~~Weber Drago,~~
- 4/ ~~Weber Karlo,~~
- 5/ ~~Talijan Jozef,~~
- 6/ ~~Jambrešak Marija,~~
- 7/ ~~Jurić Djuro,~~
- 8/ ~~Vek Franjo, svi streljani 1942 g. bez sudske odluke kao ratni zločinci. neposjeduje ništa.~~
- 9/ ~~Veg Joško, pobjegao u Mađarsku, posjeduje 1.200 hv. zemlje, Za žena i Donovinu!~~

Predsjednik:

Pročelnik:

Danas je selo Cremušina pusto. Pitanja su mnoga: kako su seljaci mogli biti ratni zločinci; tko je to utvrdio i kako? Danas se mnogi tzv. antifašisti hvastaju da su legalisti. U Hrvatskoj je 1942. postojala legalna vlast, oni koji su strijeljali bez suda, nisu bili vlast, bili su ilegalni, bili su izvan zakona, bili su teroristi. Od terorista se svaka vlast, pa i danas, brani svim mogućim sredstvima i načinima. Kad su 1945. partizani u krvi i po sili oružja uspostavili svoju komunističku vlast, potvrdama su priznavali kako su masovno ubijali [9]. No, takve potvrde komunističkih vlasti, ne mogu amnestirati zločine nelegalnih sudova.

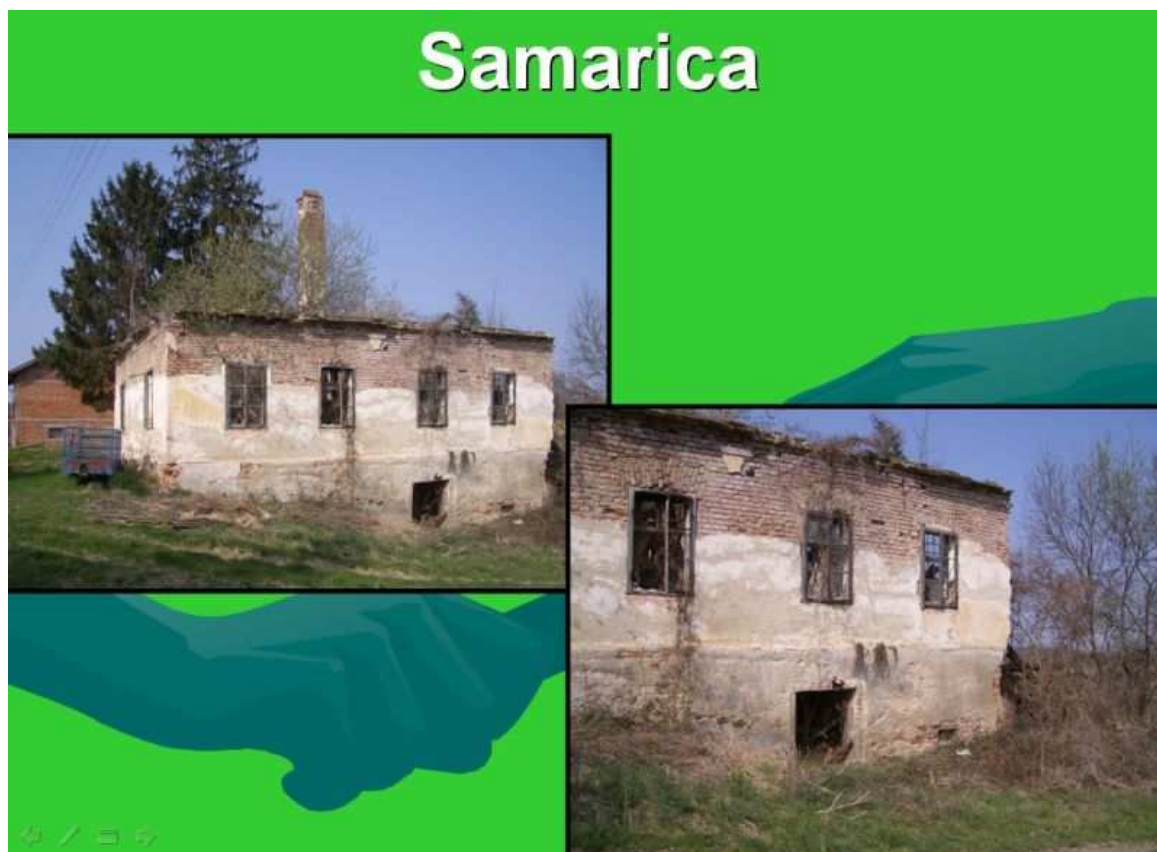
7. XI 1942.

Izvještaj Štaba I bataljona I slavonske NOU brigade Štabu III operativne zone NOPO Hrvatske o vojnim akcijama bataljona od 1. do 7. XI 1942. g.

Sedam minulih dana bataljon je uglavnom proveo u postavljanju zasjeda pred ev. nadolaskom bandi iz Grubišnog Polja i Virovitice, nekoliko dana smo postavljali zasjede, a kad je neprijatelj već doznao za zasjede onda ceo teren od Jasenaša — Đakovca — Turčević - Polja — Dapčevice — Lončarice — Peratovice — Gakova — Rastovca — Munija pa čak i Treglave. Zasjede i patrole nisu urodile plodom pošto banda nije nailazila ali je ipak koristi donelo pošto su naleteli špijuni.

2. ov. mj. banda je došla u selo Rastovac, ali još na samom početku sela čuli su za našu zasjedu i vratili se natrag. Naša patrola uhvatila je u selu Rastovcu jednog ustašu po narodnosti Čeha, koji nam se počeo predstavljati kao pošten čovjek čak je i došlo i nekoliko Čeha koji su počeli garantovati da je on pošten čovjek, ipak na kraju se ispostavilo da imenovani ima pušku i 100 metaka koje je naša patrola pronašla a i inače da je učestvovao u pljačkanju naših sela, niti ostali Česi nisu bili bolji te smo ih sve osudili na smrt i streljali.

Zločinci su svoja nedjela pokušali opravdati, ponekad vrlo neuvjerljivo, kao u slučaju poubijane grupe Čeha 7. studenog 1942. u selu Rastovac.x[10] Sve te zločine pratila je naknadna konfiskacija imovinexi[11], poimeničnim i grupnim odlukama, ali i s cijelim nizovima imena vlasnika. Bila je to nasilna otimačina privatnog vlasništva, uglavnom nevraćena sve do danas.

Poseban primjer zlodjela je selo Samarica u općini Ivanska. U tom selu partizani su u razdoblju 1943. – 1945. imali ratni sud i zatvor u zgradi Pučke škole. Mnoge su žrtve strijeljali u šumama oko tog sela, a broj ubijenih ne će se nikada doznati. Samarica se spominje u dokumentima Kotarskog suda iz Čazme, uz ime strijeljanog Stjepana Fortune i Josipa Novakovića proglašenog mrtvim xii[12]. To je dokument o postojanju tih zločina. Zločine u Samarici istražila je i profesorica Katica Šarlija te je na 4. kongresu Hrvatskog žrtvoslovnog društva, 2007.g. u Zagrebu podnijela referat s naslovom *Komunistička stratišta na području Samarice – Cipeliševac i Vapljenicexiii*[13]. Proučavanjem župnih dokumenata Samarice Šarlija je pronašla zapise župnika vlč. Franje Tominšeka iz tog vremena, koji piše: „*Ovaj je kraj trpio više nego ostali svijet*“. Samarica je u ratnim godinama bila odsječena od svijeta i tamo su partizani radili što su htjeli. Ostaje zapisano da je u podrumu škole, koja datira iz vremena Marije Terezije kao najstariji spomenik školstva na tom području, „*bilo i do 50 ljudi koji su čekali suđenje ili smrt*“. Samarica je posebna po toj povijesnoj školi koja je služila za obuku hrvatskih domobrana iz Austro-ugarskih vremena i po crkvi Sv. Katarine bogate prelijepim baroknim oltarima.

Samarica

Tamo su komunisti već 1939.g., u noći 16. siječnja provalili u crkvu, razbacali hostije, oskvrnuli oltare i misno ruho te na zidu ostavili zločinački potpis „*komunisti*“. Oko 3 km od Samarice, duboko u šumi na mjestu zvanom Cipeliševac, urezani križevi u bukve ukazuju na stratište.

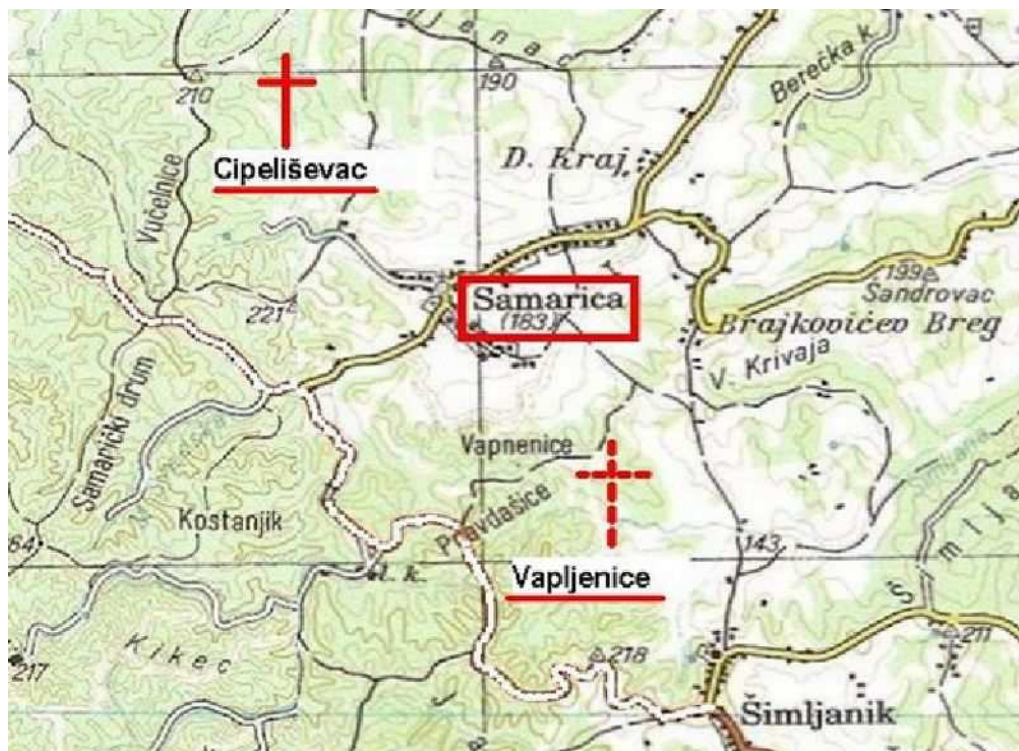
CIPELIŠEVAC

CIPELIŠEVAC

Urezala ih je tugujuća rodbina onih koji su tu izgubili živote. Postojanje stratišta je dokazano u svibnju 1998. kad je *Povjerenstvo za ratne žrtve BBŽ* iskopalo ljudske kosti. Iako je nalaz prijavljen, službeno istraživanje i iskapanje nije pokrenuto ni do danas, te je onemogućeno utvrđivanje broja i identiteta žrtava, kao i odgovornost zločinaca. No, prof. Šarlija upozorava na još jednu strahotu: „U blizini sela nalazi se i druga lokacija tzv. *Vapljenice*, za koju stariji mještani tvrde da krije možda još više žrtava no što ih ima na *Cipeliševcu*“xiv[14]. Taj podatak bi tek trebalo istražiti.

Masovne genocidne egzekucije Hrvata uzele su pravi zamah u svibnju i lipnju 1945., po završetku 2. svjetskog rata. Šuma Lug pokraj Bjelovara je jedno takvo mjesto masovnih likvidacija tzv. „narodnih neprijatelja“.

U srpnju 1992. na inicijativu predsjednika Matice hrvatske iz Bjelovara Zdravka Ivkovića započelo je iskapanje. Pronađeni su ostaci 293 žrtava, u više grobnih jama. Na zahtjev *Saborske komisije za istraživanje žrtava 2. svjetskog rata* kosti žrtava su prebačene na Zavod za patologiju Medicinskog fakulteta u Zagrebu. Tu su već bili dopremljeni ostaci 1163 žrtava iz šume Macelj u Krapinsko-zagorskoj županiji [15]. Tako posmrtni ostaci žrtava iz dva kraja Hrvatske, ubijanih po istim ideološkim zločincima, čak 12 godina leže zajedno na tavanu u vrećama za smeće. Žrtve iz Maceljske šume svečano se pokapaju se 22. listopada 2005. u grobnicu na Macelju. Ostaci žrtava iz Luga svečano se pokapaju 28. lipnja 2006. u spomen grobnicu u šumi Lug.

LUG 2006.

U međuvremenu godine 1999. i 2000., nedaleko grada Bjelovara u šumi Razbojička, pronađeno je još 8 novih jama, koje su probnim iskapanjem potvrdile nalaz novih žrtava. Prijavu protiv nepoznatog počinitelja ratnog zločina u šumi Razbojička podnio je 16. svibnja 2008. *Odbor za podizanje spomen obilježja prešućivanim žrtvama 2. svjetskog rata i poraća s područja BBŽ*, ali do službenih iskapanja nije došlo. Jednostavno rečeno – sramota da se tako besćutno ignoriraju nalazišta masovno poubijanih ljudi od nadležnih državnih institucija.

Kako je sramotno teško pokretanje institucija za iskapanja žrtava 2. svjetskog rata govore i jednostavniji primjeri. Surovo ubijanje članova obitelji Rudelić u selu Križić, općina Ivanska, dogodilo se u noći 25. svibnja 1947.g., dakle dvije godine po završetku Drugog svjetskog rata, od pripadnika UDB-e koji su tražili križare. Obitelj su činili otac Josip (r.1892.), majka Mara (r.1896.), sin Ivan (r.1916.) i kći

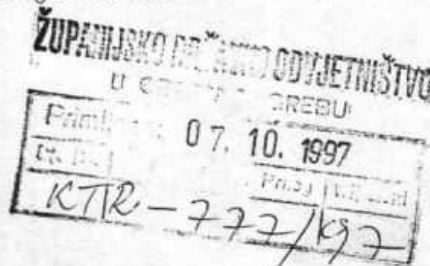
Magdalena (r.1922.) a bili su optuženi za prikrivanje križara. Otac, majka i sin su iste noći strijeljani, a Magdalena je od straha skočila u bunar i utopila se. Komunističke vlasti nisu dopustile da se obitelj pokopa na mjesnom groblju, nego su svi zajedno pokopani pod plotom u obiteljskom voćnjaku[16]. Slučaj je istražen i poznat. A zašto žrtve leže još i danas u voćnjaku, zašto nisu doživjele dostojanstveni katolički pokop na groblju, iako je Hrvatska već 20 godina slobodna, sramotno je pitanje za sve institucije vlasti.

ŽUPANIJSKI SUD
ZAGREB
Avenija Vukovar

OPĆINSKO DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO
U ZAGREBU
07.10.1997
Broj: _____

Tužitelj: Ivančić Tomislav iz Zagreba
10361 S.Kraljevec, Kobiljačka 12

Tuženi: Kmecik Mišo
43500 Daruvar

T U Ž B A

Kojom tužim Mišu Kmecika iz Daruvara da je u partizanskim logorima kao partizanski sudac, u planini Papuk (logor Ravna Nada) osudio više od stotinu ljudi. Osuđeni su bili streljani ili klanjeni od Drekovića iz Vreske po kratkom postupku bez prava žalbe. Najveća krivica osuđenih i ubijenih ljudi bila je što su služili u Domobranima ili bili imućniji ljudi toga kraja. Imam pismeni dokaz za pogubljenje 30 ljudi a među njima se nalazi i moj otac Antun Ivančić rođen 27.7.1914. u Vukovijama, Daruvar.

U Zagrebu, 7.10.1997.

Ivančić Tomislav
Kobiljačka 12
10361 Sesevetski
Kraljevec

Nedjelotvornost sudskih institucija prema komunističkim zločinima u Hrvatskoj državi pokazuje i tužba Tomislava Ivančića iz Sesevetskog Kraljevca podignuta 1997.g. protiv Miše Kmecika iz Daruvaraxvii[17] kao partizanskog sudca u logoru Ravna Nada na Papuku, koji je osudio više od stotinu ljudi na smrt, a među njima i oca tužitelja. Tuženi sudac Kmecik je sve do svoje prirodne smrti uživao slobodu, a Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu nikada se nije očitovalo ni pokrenulo sudski postupak.

Bjelovar	1016	Nova Rača	186
Berek	220	Rovišće	194
Čazma	407	Severin	70
Daruvar	289	Sirač	195
Dežanovac	157	Šandrovac	198
Đulovac	278	Štefanje	163
Garešnica	605	V. Pisanica	270
G. Polje	580	V. Trnovitica	163
Hercegovac	114	V. Grđevac	389
Ivanska	263	V. Trojstvo	143
Kapela	249	Z. Topolovac	87
Končanica	86	UKUPNO	6 322

U knjizi *Jugoslavensko nasilje i prešućivane žrtve 2. svjetskog rata i poraća s područja današnje Bjelovarsko-bilogorske županije* popisano je ukupno 6 322 žrtava stradalih i poubijanih na području BBŽ. Imenom, prezimenom, godinom i mjestom rođenja, često s podacima o roditeljima i s opisom događaja. Sve vidljivo iz dokumenata samih krvnika tzv. antifašista, koji su smrtne presude donosili vrlo olako – „u ime naroda“. Strašna je to brojka – 6 322 žrtava, a još strašnije je čitati imena ljudi, koji su po tzv. „oslobodiocima“ oslobođeni života, a potom i ljudskog dostojanstva, kao da se nisu nikada ni rodili, a nekmoli postojali. Žrtve se nisu smjele dostojno pokopati, pa čak ni spominjati. Nasilje sulude komunističke ideologije, silom i prijetnjom gušilo je svako sjećanje i spomen na velike žrtve hrvatskog naroda. Zahvaljujući savijesnim pojedincima, autorima ove knjige, Zdravku Ivkoviću, Josipu Vusiću i Aniti Blažeković, istina će ipak ostati zapisana. Istraživanja su trajala godinama, a otkrivena istina je zastrašujuća i optužujuća za sve slijednike zločinačke komunističke ideologije. Koliko je onih stradalnika, koji su još po mnogim neotkrivenim jamama Slovenije i cijele Hrvatske, a kojima se ni imena ne zna? U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji, taj je broj sada barem dijelom poznat, a konačan se teško može i pretpostaviti.

Prigodom Svjetskoga dana ljudskih prava 10. prosinca 2010. a uoči popisa pučanstva 2011. godine, oglasila se Komisija „*Iustitia et pax*“ HBK te je uputila Vladi i Saboru RH zahtjev da se ove godine po prvi puta popišu i ustanove prešućene, zatajene i prezrene, silno brojne žrtve komunističkog totalitarizma. Komisija je podsjetila da se kod triju popisa žrtava II. svjetskog rata, godine 1946, 1950. i 1964. po službenim uputama SUBNOR-a i Saveznog zavoda za statistiku, nije popisivalo one koji su u toku NOB-a izgubili život na strani „*okupatora ili domaćih izdajica*“ bilo na koji način, jer ih komunisti nisu smatrali žrtvama rata. Ujedno, popisi su se odnosili samo na razdoblje od 6. travnja 1941. do 10. svibnja 1945., pa žrtve poslijeratne komunističke zločinačke represije nisu nikada bile popisane. *Popis pučanstva 2011. posljednja je mogućnost da se te žrtve ustanove na kako-tako siguran, jedinstven i znanstveni način za cjelinu Republike Hrvatske. Bez toga će činjenica likvidacije čitavih obitelji, pa čak i sela, kao i opće starenje i raseljavanje ljudi i obitelji otežati i taj postupak i s vremenom ga učiniti nemogućim. To nam nalaže dužnost osnovnog pijeteta, ali i kršćanskog humanizma. To je zahtjev i potreba suglasne povijesne istine i nekonfliktnog povijesnog spomena*, upozorio je Vladu i Sabor RH biskup sisački Dr. Vlado Košić, 7. prosinca 2010.xviii[18] Međutim, ogledni primjerci popisnica, koji sadrže čak 45 raznih pitanja, ne sadrže pitanja o žrtvama iz vremena poslijeratne komunističke zločinačke represije.

Knjiga *Jugoslavensko nasilje i prešućivane žrtve 2. svjetskog rata i poraća s područja današnje Bjelovarsko-bilogorske županije* rezultat je dugogodišnjeg rada velikog entuzijasta, predsjednika MH – ogranka Bjelovar Zdravka Ivkovića, neumornog istraživača i pokretača povijesne hrvatske istine o krvoprolićima u BBŽ. Zahvala pripada i svima onima koji su u tim istraživanjima na bilo koji način sudjelovali. Ostaje krajnji cilj, prihvaćanje te istine na državnoj razini i na međunarodnoj razini, kako bi se odbacila ljaga o kvazi krivnji hrvatskog naroda za ratne nedaće Drugog svjetskog rata. U tom smislu knjiga *Jugoslavensko nasilje i prešućivane žrtve 2. svjetskog rata i poraća s područja današnje Bjelovarsko-bilogorske županije* stožerni je dokaz. Ona je životno djelo najupornijeg među upornima – dipl. oec. Zdravka Ivkovića kao 20-godišnji rezultat

njegovog zalaganja za istinu. Žrtvama je ovom knjigom vraćan tek dio pogaženog dostojanstva. Mnogo više trebale bi učiniti hrvatske institucije. Posebice vodeći hrvatski političari, predsjednici Vlade, Sabora i RH koji bi se trebali suočiti s činjenicama i tijekom povijesnih istina, upravo ovdje na prostorima BBŽ, u Bjelovaru i u Donjim Mostima. Velika hvala Zdravku Ivkoviću i svim njegovim suradnicima na velebnom zalaganju – u ime otkrivanja i utvrđivanja istine!

Damir Borovčak

damir.borovcak@zg.t-com.hr

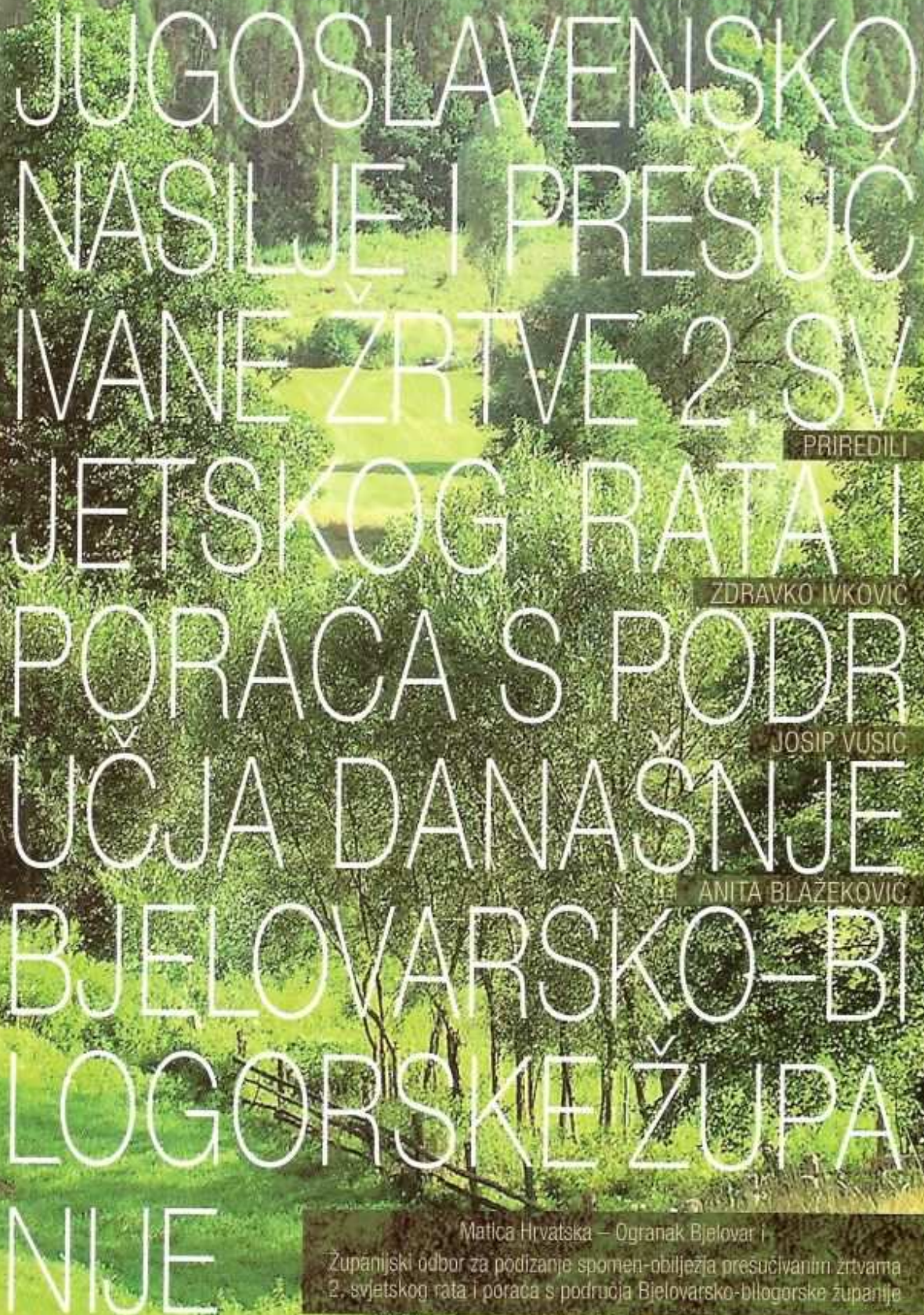
Predstavljajući s lijeva na desno:

Damir Borovčak, prof. Anita Blažeković, Josip Vusić, prof.dr.Josip Jurčević, prof. Ilija Pejić

Napomena:

Za potrebe objava u tiskanim izdanjima, fotografije i dokumenti mogu se dobiti u većim rezolucijama a tekst recenzije u wordu damir.borovcak@zg.t-com.hr

JUGOSLAVENSKO
NASILJE I PRESUĆ
IVANE ŽRTVE 2. SV
JETSKOG RATA I
PORAĆA S PODR
UĆJA DANAŠNJE
BJELOVARSKO-BI
LOGORSKE ŽUPA
NIJE

PRIREDILI
ZDRAVKO IVKOVIĆ
JOSIP VUŠIĆ
ANITA BLAŽEKOVIĆ

Matka Hrvatska – Ogranak Bjelovar i
Županijski odbor za podizanje spomen-obilježja presućivanim žrtvama
2. svjetskog rata i poraća s područja Bjelovarsko-bilogorske županije

-
- i[1] Zbornik dokumenata u knjizi "Partizanska i komunistička represija i zločini u Hrvatskoj 1944. - 1945. Dokumenti" (Hrvatski institut za povijest - Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranja, Slavonski Brod, 2005. godine).
- ii[2] Najpoznatije Garašininovo djelo *Načertanije* je tajni, nacionalistički i ekspanzionistički plan, napravljen za potrebe srpske vlade. *Načertanije* je ideološki osnov stvaranja Velike Srbije, kako tijekom 19. tako i u 20. stoljeću. Garašinin je bio knežev predstavnik i višegodišnji ministar vanjskih poslova Srbije. Smatrao kako se Srbija treba oslanjati na Francusku i Rusiju. (http://hr.wikipedia.org/wiki/Ilija_Gara%C5%A1anin)
- iii[3] Nenad Piskač, Vjesnik, Podlistak, 31. ožujka 2005.
- iv[4] Vjesnik, Pisma čitatelja, 27. lipnja 2000.
- v[5] Isto, kao 3
- vi[6] Jugoslavensko nasilje i prešućivane žrtve 2. svjetskog rata i poraća s područja današnje Bjelovarsko-bilogorske županije (MH – ogranak Bjelovar, rujan 2010.), str. 17
- vii[7] Isto kao 6, str 29-32
- viii[8] Damir Borovčak, Vjera u sjeni politike – 3.knjiga (VN, Zagreb 2008.), str. 39
- ix[9] Isto kao 6, str. 782
- x[10] Isto kao 6, str. 477
- xi[11] Isto kao 6, str. 469
- xii[12] Isto kao 6, str. 517
- xiii[13] O žrtvama u ratu i miru (Zbornik radova HŽD, Zagreb, 2008.), str. 198
- xiv[14] Isto kao 13, str. 201
- xv[15] Damir Borovčak, Voliš li Hrvatsku? (VN, Zagreb 2007.), str. 129
- xvi[16] Isto kao 6, str. 517
- xvii[17] Isto kao 6, str. 256
- xviii[18] IKA, 09.12.2010 | 12:44 | IKA D - 127279/12
-